

Toprak ve Su...

Tarımın olmazsa olmaz unsurları...

Toprak ve su kaynakları ülkelerin en önemli doğal zenginlikleri arasında yer alır. Su canlılar için vazgeçilmez bir doğal kaynak olup, eksikliği bitkisel üretimi kısıtlayan çok önemli bir gelişim etmenidir.

Tarih boyunca bu kuralın hiçbir zaman değişmediği görülmektedir. Su kaynaklarını koruyup, iyi yöneten ülkeler tarımsal üretimlerini ve dolayısıyla ekonomik güçlerini de artırmışlardır. Kötü yönetenler tarımsal üretimlerini düşürmekle kalmamışlar su ve toprak kaynaklarını yitirmişlerdir.

Türkiye göller ve nehirlerden oluşan tatlı su kaynaklarına sahip olmasına rağmen, sanıldığı gibi su zengini bir ülke değildir. Aksine, gerekli önlemler alınmadığı takdirde, yakın gelecek su sorunları yaşanmaya aday bir ülke konumundadır. Ülkemizde de son yıllarda sulama projelerine büyük kaynaklar ayrılmıştır.

Toprak ve su kaynaklarımız göz önünde bulundurulduğunda sulamanın ne kadar önemli bir tarımsal faaliyet olduğu açıkça görülecektir. Ülkemiz toplam 76,9 milyon ha yüzey alanıyla sulanabilir tarım arazi varlığımız 25,88 milyon ha'dır. Ekonomik olarak sulanabilir tarım arazi varlığımız ise 8,5 milyon ha'dır. Halen 4,5 milyon ha alan sulanmaktadır. Bu miktar yaklaşık olarak sulanabilir alanın yüzde 50'si kadardır.

Ülkemizde sulanan tarım alanlarından optimum olarak yararlanma ne yazık ki bugüne kadar mümkün olmamıştır. Sulu tarım alanlarında fazla sulama suyu kullanılması ve aynı zamanda sulanan alanların tesviye edilmesi nedeniyle sulama randımanı da oldukça düşük olmuştur.

Sulama nedir?

Bütün bitkilerin büyüüp gelişebilmesi için suya ihtiyaçları vardır. Bitkiler bu ihtiyaçlarını genellikle doğal yağışlardan karşılarlar. Ancak her zaman yağışlar yeterli miktarda olmayabilir. Bu durumda bitkinin su ihtiyacının

mutlaka karşılanması gerekir.

İşte bitkilerin normal gelişmesi için gerekli olan, ancak doğal yağışlarla karşılanamayan suyun, bitkinin istediği zamanda ve istediği miktarda, çevreye zarar vermeden, uygun yöntemlerle toprağa verilmesine **Sulama** denir.

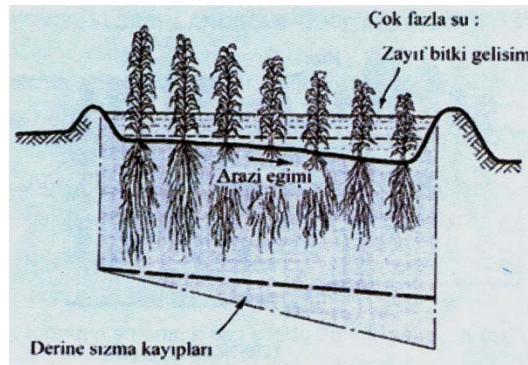
Sulama her zaman verimi artırır mı?

İklim koşulları ne olursa olsun bitkilerin suya ihtiyacı vardır. Ektiği bitkinin suya ihtiyacı olduğunu çok iyi bilen ve suya kavuşmayı hayal eden çiftçi suyu yanı başında bulduğu zaman bu suyu ne kadar ve ne zaman vereceğinin önemli olduğunu farkında değildir.

Genellikle çiftçilerimizde " **Bol suyum var, o halde ne kadar çok su verirsem o kadar çok ürün alırım**" şeklinde yanlış bir görüş bulunmaktadır. Bu bakımdan çiftçilerin bitki su ihtiyacından fazla su talepleri ile bir başkasının sulayacağı ve buradan olacağı ürün artışını engellediğini unutmamalıdır.

Ayrıca gereğinden fazla sulama suyu da bitki ve toprak için oldukça zararlıdır. Çok suyun çok verim olmadığı gerçeğini hiçbir zaman akıldan çıkarmamak gerekir. **Toprağa fazla su verildiğinde;**

1- Su bütün toprak gözeneklerini doldurarak kök bölgesinin havasız kalmasına neden olur (Resim-1).

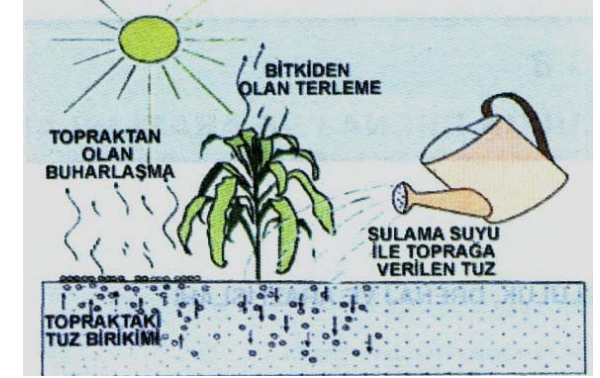
Resim-1 Derine sızma ve zayıf bitki gelişimi

2- Derine sızan su, toprağın derinliklerinde bulunan taban suyu seviyesini yükseltir.

Bu durum;

* Bitki köklerinin çürümesine ve toprağın tuzlulaşmasına neden olur (Resim 2-3).

Resim-2 Toprakta tuz birikimi

- * Bitkiler ve toprak için faydalı olan mikroorganizma faaliyetleri durur.
- * Rutubet fazlalığından dolayı mantari hastalıklar artar.
- * Ürünün verimi ve kalitesi düşer.
- * Toprağın yapısı bozulur (Resim 3).
- * Zamanında toprak işleme ve hasat yapılamaz.
- * Arazi çoraklaştığından dolayı tuza dayanıklı bitkiler dışında bitkiler yetişmez (Resim 4-5).

Resim-3 Tuzlulaşma sonucu tarım yapılamaz hale gelmiş arazi

Resim-4 Tuzluktan dolayı bitki gelişmesi olmayan alan

Resim- 5 Aşırı sulama sonucunda tuzlulaşan ağır bünyeli topraklarda zamanla çatlaklar ve yarıklar oluşur. Suyu ve tuzu seven bitkiler dışında bitki yetişmez.

3- Pompalar gereksiz yere çalıştırmakla enerji sarfiyatının artması yanında % 50'lere varan fazla su kullanımı meydana gelir.

Yukarıdaki gerçeklerden hareketle fazla su kullanımı hem verimi azaltmakta ve hem de milli servetin ziyan olması anlamına gelmektedir. Bunu için fazla su kullanımının faydalı olmadığı ve en uygun sulama yöntemlerinin seçimi için gereklidir.

Sayın Üreticiler yetiştirdiğiniz ürünler için yeterli su ve sulama yöntemi belirlemek üzere Tarım İl ve İlçe Müdürlüklerinde Sulama Yayımcılarına müracaat ediniz.

FAZLA (AŞIRI) SULAMANIN ZARARLARI

Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı
Şube Müdürlüğü

No: G/4
2018

SAMSUN İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ

<http://samsun.tarimorman.gov.tr>

E-Posta : samsun@tarimorman.gov.tr

Kılıçdede Mah. Abdülhakhamit Cad. No:5 55060 İlkadım/SAMSUN

Telefon : 0362 2313700 (3 Hat) Faks : 0362 2332163

SAMSUN
İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ